

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
факультет педагогічний
кафедра педагогіки та управління навчальним закладом

Загальна інформація про курс

Назва курсу, мова викладання	Порівняльна педагогіка (українська мова викладання)
Викладачі	Дутко Олена Миколаївна, старший викладач кафедри
Профайл викладачів	
E-mail:	olenadutko22@gmail.com
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.kpnu.edu.ua/enrol/index.php?id=436
Консультації	Консультації відповідно до графіку консультацій викладачів кафедри педагогіки та управління навчальним закладом

1. Анотація до курсу

Вивчення курсу «Порівняльна педагогіка» дає можливість усвідомити стан, основні тенденції та закономірності розвитку педагогічної теорії і практики на глобальному, регіональному та локальному рівнях, у співвідношенні їх загальних тенденцій, національної та регіональної специфіки, способи та форми взаємозбагачення національних освітніх систем через використання зарубіжного досвіду.

Предмет порівняльної педагогіки міждисциплінарний. Вона тісно пов'язана з філософією та економікою освіти, правознавством, політологією, психологією, соціологією, історією, демографією, культурологією, менеджментом.

2. Мета та цілі курсу

Метою викладання навчальної дисципліни “Порівняльна педагогіка” є: підвищення науково-педагогічного рівня здобувачів, сприяння кращому розумінню особливостей розвитку національного, регіонального та глобального освітнього простору, з’ясування специфічних особливостей побудови, функціонування та розвитку національної освітньої системи порівняно з іншими, краще розуміння закономірностей педагогічного процесу, усвідомлення взаємопов’язаності сучасного світу, розширення загальнокультурного кругозору здобувачів вищої освіти.

1.2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни “Порівняльна педагогіка” є

- ознайомлення зі станом, тенденціями та закономірностями розвитку світового педагогічного досвіду, а також сучасних національних педагогічних культур;
- визначення основних тенденцій та закономірностей розвитку освіти в різних країнах;
- співвіднесення загальних тенденцій і національної чи регіональної специфіки розвитку освіти.

3. Формат курсу

Стандартний курс (очний, заочний).

4. Результати навчання

В процесі вивчення цього курсу здобувачі **набудуть знання** про закономірності та тенденції розвитку освітнього процесу у різних країнах, геополітичних регіонах та у світі в цілому, а саме отримають **здатність усвідомлювати** сутнісні зміни у характері розвитку освітніх процесів, пов’язані із процесами глобалізації; особливості освітньої практики різних народів у її специфічних особливостях та закономірних проявах; місце освітньої культури свого народу в системі загальносвітового освітнього розвитку; причинно-наслідкові зв’язки розвитку освітніх процесів, різницю між освітніми явищами, що мають універсальний, особливий або одиничний характер.

А також отримають здатність:

- аналізувати, порівнювати та зіставляти освітні явища та процеси, що відбуваються у різних країнах, геополітичних регіонах та у світі в цілому;
- аналізувати, порівнювати теоретичні погляди на процеси і явища педагогічної практики різних народів, бачити та оцінювати тенденції їх розвитку;
- аналізувати офіційні документи, наукову літературу з проблем розвитку освіти (вітчизняної та зарубіжної) у галузі філософії освіти, історії освіти, соціології освіти, освітньої політики, теорії освіти та психології освіти;

- формулювати та висловлювати власну точку зору в усній та письмовій формі щодо закономірностей та тенденцій розвитку педагогічних явищ і процесів, що відбуваються у своїй країні, у європейському регіоні та у світі в цілому.

5. Обсяг і ознаки курсу

Найменування показників	Характеристика навчального курсу	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Освітня програма, спеціальність	ОПП «Управління навчальним закладом» 073 Менеджмент	
Рік навчання/ рік викладання	2021-2022	2021-2022
Семестр вивчення		
нормативна/вибіркова	Вибіркова	вибіркова
Кількість кредитів ЄКТС	4 кредити ЄКТС	4 кредити ЄКТС
Загальний обсяг годин	120 год.	120 год.
Кількість годин навчальних занять	40 год.	16 год.
Лекційні заняття	20 год.	6 год.
Практичні заняття	20 год.	10 год.
Семінарські заняття	0 год.	0 год.
Лабораторні заняття	0 год.	0 год.
Самостійна та індивідуальна робота	80 год.	104 год.
Форма підсумкового контролю	Залік	залік

6. Пререквізити курсу

Для успішного опанування компетентностями необхідні знання з педагогіки, психології, філософії.

7. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення, крім загальноновживаних програм і операційних систем.

8. Політики курсу

Відвідання занять. Очікується, що всі здобувачі відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку здобувачі зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Письмові роботи. Очікується, що студенти підготують реферат за однією із запропонованих тем.

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Література.

Уся література, яку студенти не можуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Схема курсу

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	разом	у тому числі				
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота
Змістовий модуль 1.						

1.1. Порівняльна педагогіка як галузь наукових знань.	8	2	2	-	-	4	-
1.2. Глобалізація як чинник впливу на розвиток освіти у світі.	14	2	2	-	-	10	
1.3. Сучасний стан розвитку дошкільної освіти в країнах Європейського Союзу.	14	2	2	-	-	10	-
1.4. Сучасний стан розвитку шкільної освіти в країнах Європейського Союзу.	16	4	2	-	-	10	
1.5. Розвиток вищої освіти у світі.	16	2	4			10	
1.6. Професійна підготовка вихователів закладів дошкільної освіти за кордоном.	14	2	2	-	-	10	
1.7. Професійна підготовка педагогічних працівників за кордоном.	14	2	2	-	-	10	-
1.8. Загальні тенденції структурного реформування освітніх систем у провідних розвинених країнах світу та в Україні.	12	2	2	-	-	8	-
1.9. Провідні підходи до вирішення завдань підвищення ефективності освіти.	12	2	2	-	-	8	-
Разом годин	120	20	20	-	-	80	-

Список рекомендованої літератури:

1. Будник О. Б. Порівняльна педагогіка : методичні рекомендації до вивчення курсу: [текст] / Олена Богданівна Будник / Педагогічний факультет; Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. – ІваноФранківськ, 2016. – 76 с
2. Галус О.М. Порівняльна педагогіка / О.М. Галус, Л.М. Шапошнікова. – К. : Вища школа, 2006. – 216 с.
3. Гриневич Л. Децентралізація управління освітньою системою (на прикладі Польщі) / Л. Гриневич // Освіта і управління. – 2004. – Т. 7. – № 3–4. – С. 153–160.
4. Інноваційні технології та реформа змісту освіти в контексті Лісабонської стратегії ЄС. – К. : Освіта України, 2007. – 196 с.
5. Левченко Т.І. Розвиток освіти та особистості в різних педагогічних системах / Т.І. Левченко. – Вінниця : Нова Книга, 2002. – 512 с.
6. Никитюк Т. Система освіти в США / Т. Никитюк // Інфосвіт. – 2002. – № 6. – С. 2–8. 36. Общество и ценности. Колледжи и университеты в Соединённых Штатах. – Б.М., 2005. – 64 с.
7. Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка / А.А. Сбруєва. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2004. – 320 с.

8. Фініков Т.В. Сучасна вища освіта: світові тенденції і Україна / Т.В. Фініков. – К. : Тансон, 2002. – 175 с.
9. Чепіль М.М. Порівняльна педагогіка / М.М. Чепіль. – К. : Академвидав, 2014. – 215 с.
10. Кнорр Н. Спільні і відмінні риси систем освіти України та США (порівняльний аспект) / Н. Кнорр // Освіта і управління. – 2004. – Т. 7. – № 3–4. – С. 161-165.
11. Павловський К. Трансформація вищої освіти в 21 столітті: польський погляд / К. Павловський. – К., 2005. – 230 с.
12. Порівняльна педагогіка: методологічні орієнтири українських компаративістів : хрестоматія / авторський колектив, – К. : Педагогічна думка, 2015. – 176 с.
13. Сисоєва С. Порівняльна педагогіка в контексті розвитку освітології / Світлана Сисоєва // Освітологія, oświatologia, 2014. – Вип. 3. – С. 17 – 23.
14. Лабораторія порівняльної педагогіки Інституту педагогіки НАПН України: [Електронний ресурс]: [сайт] - Режим доступу:<http://comparativelab.ho.ua/about-the-laboratory>
15. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України / Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua>
16. Порівняльно-педагогічні студії: (науковий журнал) [Електронний ресурс]: [сайт] - Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/portal/>
17. Цюра Світлана. Особливості методології порівняльних педагогічних досліджень / Світлана Цюра // Порівняльно-педагогічні студії. – № 2-3 (16-17), 2013. – С. 7–13.

11. Система оцінювання та вимоги

Форми поточного та підсумкового контролю і розподіл балів за змістовими модулями:
формою підсумкового контролю є залік

Поточний і модульний контроль (100 балів)		Сума
Змістовий модуль 1 (100 балів)		100
Поточний контроль	Модульна контрольна робота	
50 балів	50 балів	

Модульна контрольна робота (50 балів)

МКР передбачає визначення рівня теоретико-практичної компетентності з порівняльної педагогіки через виконання

відповідних завдань.

Мета її написання – виявити рівень теоретичних знань та практичних умінь з методики наукових досліджень.

Студенти, які за результатами виконання МКР отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для її виконання або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Контрольна робота містить питання з основних питань курсу, що вивчалися на аудиторних заняттях та виносилися на самостійне опрацювання.

Для успішного виконання модульної контрольної роботи необхідно звернути особливу увагу на те, що формулювання запитань передбачають не лише відтворення вивченого теоретичного матеріалу, але й вміння аналізувати, порівнювати, наводити власні приклади, аргументувати свою думку тощо. Відповідаючи на питання контрольної роботи потрібно висловлюватися грамотно, логічно, підкріплювати теоретичний матеріал власними прикладами, демонструючи своє розуміння основних положень.

При оцінюванні результатів модульної контрольної роботи, враховується:

- 1) рівень засвоєння знань з порівняльної педагогіки (рівень усвідомлення, міцність запам'ятовування, обсяг, повнота і точність знань);
- 2) якість актуалізації студентами педагогічних знань (логіка мислення, аргументація, послідовність і самостійність викладу, культура професійного мовлення);
- 3) сформованості умінь і навичок використання засвоєних знань на практиці;
- 4) прояв творчості й самостійності в навчально-пізнавальній діяльності;
- 5) якість виконання роботи (зовнішнє оформлення, своєчасність виконання, ретельність тощо).

Норми оцінювання:

Оцінки «**відмінно**» (27-30 балів) заслуговує студент, який виявив всебічні, систематичні й глибокі знання навчального матеріалу і вміння вільно виконувати передбачені програмою завдання, ознайомлений з основною і додатковою літературою.

Оцінки «**добре**» (23-26 балів) заслуговує студент, який виявив повне знання навчального матеріалу, успішно виконав передбачені програмою завдання, засвоїв рекомендовану основну педагогічну літературу.

Проте при цьому допустив несуттєві неточності, пропуски чи помилки.

Оцінки «задовільно» (18-22 бали) заслуговує студент, який виявив знання основного навчального матеріалу, частково справився з виконанням передбачених програмою завдань, ознайомлений із частиною рекомендованої педагогічної літератури.

Зазвичай, оцінка «задовільно» виставляється студентам, які допустили суттєві помилки під час виконання модульної контрольної роботи.

Оцінка «незадовільно» (0-17 балів) виставляється студентіві, який виявив значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не знайомий з основною літературою курсу.

Як правило, «незадовільна» оцінка виставляється студентам, які не виявили знань або виявили їх недостатньо під час виконання модульної контрольної роботи.

Модульна контрольна робота виконується на подвійному аркуші паперу із оформленням титульної сторінки, зазначенням варіанту та відповідних запитань контрольної роботи.

Поточний контроль (50 балів)

Максимальний бал оцінки поточної успішності студентів на навчальних заняттях рівний 12.

Критерії оцінювання знань, умінь, навичок студентів на навчальних заняттях

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий	1	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.
	2	Студент не достатньо усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи

		дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
	3	Студент намагається аналізувати, порівнювати явища та процеси на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі закономірності; робить спроби виконання завдань репродуктивного характеру; за допомогою викладача дає прості відповіді на запитання.
Середній	4	Студент володіє початковими знаннями, здатний виконати завдання за зразком; орієнтується в термінах, поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
	5	Студент розуміє суть навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; виконує прості завдання за алгоритмом, але окремі висновки є нелогічними та непослідовними.
	6	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати освітні явища, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час виконання завдань за алгоритмом, послуговуватися додатковими джерелами.
Достатній	7	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими поняттями, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; самостійно

		користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; складати таблиці, схеми.
	8	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати наукове повідомлення і обґрунтувати його положення.
	9	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить наукові поняття, категорії; формулює методологічні принципи; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані навички пошуку наукового матеріалу, здатний до його аналізу, систематизації.
Високий	10	Студент володіє глибокими і міцними знаннями з дисципліни та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати особливості науково-дослідної діяльності; робить аргументовані наукові висновки; практично оцінює сучасні здобутки педагогічної науки; самостійно визначає мету власної діяльності; виконує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні педагогічні явища, процеси.
	11	Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела

	інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні педагогічні явища, процеси.
12	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні ситуації та завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й схильності; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.

Якщо студент не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях, не виконав модульної контрольної роботи (МКР), завдання самостійної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Пропущені заняття студент має обов'язково відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Студенту, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до навчальних занять, в журнал обліку роботи академічної групи ставиться 0 балів.

Студент, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів,

вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Поточну заборгованість, пов'язану з невідповідністю або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, студент повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Контроль самостійної роботи студента здійснюється під час усного чи письмового опитування на практичних заняттях. Окремого балу за цей вид роботи не передбачено.

Семестровий залік

Якщо студент не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях; не виконав або виконав МКР, завдання самостійної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Студенти, які не мають академічної заборгованості за результатами поточного контролю, отримують оцінки за результатами підсумкового контролю у формі заліку з навчальної дисципліни.

Студенти, які мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, отримують за результатами підсумкового контролю у формі заліку оцінку F за шкалою ECTS та „не зараховано”/„незадовільно” за національною шкалою.

Студенти, які мають академічну заборгованість за результатами підсумкового контролю у формі заліку, зобов'язані ліквідувати її в терміни, визначені графіком ліквідації академічної заборгованості.

До індивідуального навчального плану студента результати підсумкового контролю у формі заліку заносяться за умови, якщо студент не має академічної заборгованості за результатами поточного контролю та його рейтингова оцінка є більшою або рівною 60 балів.

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни – сумарна підсумкова оцінка за багатобальною шкалою рівня засвоєння студентом певного кредитного модуля (навчальної дисципліни) упродовж його вивчення.

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100 і більше	A (відмінно)	відмінно
82-89	B (дуже добре)	добре

75-81	C (добре)	
67-74	D (задовільно)	задовільно
60-66	E (достатньо)	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	незадовільно
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)	

Рейтингова оцінка у балах знань, умінь і навичок студента на навчальних заняттях з навчального (змістового) модуля обчислюється після проведення цих занять та ліквідації студентом поточної заборгованості, пов'язаної з пропусками занять, непідготовленістю або недостатньою підготовленістю до них.

Студент має можливість покращити поточну оцінку виконавши додаткові завдання з дисципліни. А саме: 1) підготувати проект з відповідної теми курсу; 2) за відповідною темою скласти 30 тестових завдань.